

Anita MAŽIBRADIĆ

DVA SLUČAJA ZAPLIJENE BRODOVA OD STRANE BOKELJSKIH GUSARA 1807. GODINE

Ključne riječi: Pomorstvo, Herceg - Novi, Boka Kotorska, gusarski plijen, Tilzitski mirovni ugovor, Rusija, Francuska, Dalmacija, zaplijena i povraćaj brodova

Trgovina u Boki Kotorskoj trpjela je mnoge teškoće ratnih vremena 1806. i 1807. godine, zbog čega su se bokeljski trgovci i pomorci radovali službenim obavijestima o savezu otomanske Porte s Rusijom i Engleskom, u decembru 1806, i ponadali se da će to donijeti koristi njihovom poslu. Takođe, ruski službeni izvještaji iz februara 1807, nagovještavali su Bokeljima velike pobjede nad Napoleonom, koji je, do jula 1806, već bio zagospodario i Dalmacijom i Dubrovnikom, ali se pokazalo da spomenuti izvještaji nisu bili rezultat realnih političkih prilika. Poraz februarske ruske ofanzive,¹ poraz Rusa kod Fridlanda 14. juna, i ulazak francuskih trupa u Boku Kotorsku 10. jula 1807, donijeli su ovoj pokrajini velike promjene, posebno njenoj pomorskoj privredi.

U martu 1806. godine, čim su zaposjeli Boku, Rusi su odmah pristupili opremanju bokeljske flote,² da bi je pridružili svojoj, pod komandom admirala Dimitrija Senjavina, vrhovnog zapovjednika kopnenih i pomorskih ruskih snaga na Jadranu i Sredozemnom moru koji je, u decembru iste godine, zauzeo Korčulu i Brač, a pokušao je da zauzme i Hvar. Bokeljski brodovi pomogli su ruske operacije protiv Francuza, i pod ruskom zastavom, sistematskim gusarenjem, čistili Jadran od neprijateljskih brodova. Tako je ruska flota nesmetano dominirala morem do Lošinja, dok su Francuzi, bez brodova, gospodarili kopnom.³

¹ Antun Kojović, *Moje doba*, Titograd 1969, 248.

² Pavao Butorac, *Boka Kotorska nakon pada Mletačke republike do Bečkoga kongresa (1797-1815)*, Zagreb 1938, 72. (Bilo je angažovano do 116 bokeljskih brodova, u rusku službu primljeno 1000 Bokelja i 2000 Crnogoraca)

³ Pavao Butorac, n.d. 73. (Francuska je izgubila ratno brodovlje kod Abukira u Egiptu 1798, i kod Trafalgara u Španiji 1805).

U cilju slabljenja francuske flote, ruske vlasti u Boki nastojale su da angažuju što više bokeljskih brodova u gusarske svrhe. U tome su i uspijevali. I najugledniji ljudi iz poznatih bokeljskih porodica bavili su se gusarenjem. Taj posao se tada nije smatrao nečasnim. Štoviše, ruska vlada je gusarstvo legalizovala i izdigla u sistem, vjerovatno zato da bi tim putem zadovoljila Bokelje zbog prestanka pomorske trgovine.⁴ Davala je dozvole i ovlaštenja bokeljskim brodovima da slobodno gusare protiv dubrovačkih brodova. Ovo se objašnjava tako što se Rusija, nakon pada Dubrovnika u francuske ruke, bojala da Francuzi, zbog nestašice ratne flote, ne opreme dubrovačke brodove u ratne svrhe, čime bi bilo ugroženo njeno posjedovanje Boke.⁵

U Herceg - Novome je zasijedao carski ruski tribunal za presuđivanje gusarskog plijena. Bio je nadležan nad svakim gusarskim plijenom, a visoka carska ruska komisija pri sudu za gusarski plijen brinula je da se nekom od učesnika ne nanese krivica.⁶

Potpisivanjem mirovnog ugovora u Tilzitu 7. jula 1807. između Napoleona i ruskog cara Aleksandra, Rusija je ustupila Boku Kotorsku Francuzima. Član III tog ugovora propisuje: „Svi ratni ili drugi brodovi koji pripadaju jednoj od zemalja potpisnica, ili njihovim podanicima, a zaplijenjeni su poslije potpisivanja ovog ugovora, biće vraćeni vlasnicima; u slučaju prodaje broda biće im isplaćena njihova novčana vrijednost.”⁷

Ulazak generala Aleksandra Loristona s francuskom vojskom u Boku, 10. avgusta i zauzeće tvrđave Španjole iznad Herceg - Novoga 12. avgusta, nije spriječio dalje akcije bokeljskih gusarskih brodova pod ruskom zastavom. Napadali su francuske i italijanske brodove s obzirom da je Italija bila u okviru francuskog carstva. Stoga je general Marmon 24. avgusta donio dekret kojim, pod prijetnjom teških kazni, poziva sve bokeljske pomorce da se sa svojim naoružanim brodovima vrate u Boku. Poznat je slučaj kapetana Mihaila Vučetića iz Meljina i kapetana Božidara Cicovića iz Herceg - Novog koji su i nakon ulaska francuskih trupa u

⁴ P. Butorac, n.d., 74.

⁵ Isto, 75.

⁶ Isto.

⁷ Istorijski arhiv Kotor (IAK), Spisi francuske kraljevske generalne delegacije provincije Boke Kotorske (DEBOF), III, 57/8 (Trattato di Pace concluso a Tilsitt il 7 luglio (25 giugno) tra Sua Maesta l' Imperatore de' Francesi e Re d' Italia Protettore della Confederazione del Reno, e Sua Maesta l' Imperatore di tutte le Russie. Član III: „Tutti i Bastimenti da Guerra o d' altri appartenenti all' una delle parti contraenti, o ai rispettivi loro Sudditi, che fossero stati presi posteriormente alla Segnatura del presente trattato, saranno restituiti, ovvero in caso di vendita, ne' sara restituito il prezzo.”). Pomenuti Mirovni ugovor ratifikovan je 9. jula 1807. u Tilzitu.

Boku nastavili napadati i plijeniti brodove pod francuskom ili italijanskom zastavom.⁸ Vučetić je čak naoružao jednu polaku sa 18 topova i jedan gusarski brik pod engleskom zastavom radi gusarenja protiv neprijateljskih brodova, svakako u skladu i sporazumno sa engleskom flotom koja je takođe progonila francuske brodove. Stoga je, po naredbi glavno komandujućeg generala za Dalmaciju, Vučetić stavljen van zakona kao zločinac, a njegova dobra prodana u korist državne blagajne.⁹

General Marmon je 27. avgusta 1807. iz kotorskog glavnog štaba izdao Bokeljima proglas i naredio im da dubrovačkim vlasnicima imaju povratiti sve brodove i barke koje su im nepravedno zaplijenili, da imaju izvršiti novčanu nadoknadu ukoliko su zaplijenjeni brod prodali. U roku od deset dana treba da potvrde svoju spremnost da postupe po naredbi, inače će im se brod konfiskovati.¹⁰

Vlasnici zaplijenjenih dubrovačkih brodova, kao i vlasnici brodova sa Hvara, Korčule i drugih dalmatinskih luka, koristeći se trećim članom Tilzitskog mirovnog ugovora, po kojem su se svi brodovi sa plijenom imali vratiti vlasnicima, ukoliko su zaplijenjeni poslije 7. jula 1807., počeli su francuskoj kraljevskoj delegaciji u Kotoru podnositi molbe za povraćaj brodova i robe. Često je rješavanje takvog spora bilo složeno, jer je brod nakon što bi postao plijen gusara, bio prodat, oštećen ili pak popravljen; ponekad bi gusarski plijen pripao dvojici učesnika, koji su radi gusarenja, sklopili neki međusobni sporazum. Iznijeli bismo neke primjere za koje smatramo da su zanimljivi.

Slučaj o kojemu je riječ, bio bi jednostavan i lako bi se bio okončao u korist vlasnika, shodno propisu iz III tačke Tilzitskog ugovora, da se nije proširio na više učesnika. Naime, bokeljski gusari Jovan Crnogorčević¹¹ iz Bijele i Luka Miljević, nastanjen u Kotoru, služeći se „pravom gusarenja” (*diritto di corso*), zaplijenili su pjeleg Jozu Venturi u Rogoznici, 11. jula 1807.¹² Zaplijenjeni brod od 300 stara nosivosti, sa jedrima i sidrom oni, „capitani publici corsari”, nisu zadržali već su ga odmah, u Milni na Braču, 20. jula 1807. putem javne dražbe, prodali patrunu Nikoli Filipiću iz istog mjesta i od njega primili 600 fiorina.¹³

⁸ A. Kojović, n.d., 252.

⁹ Isto, 255-256.

¹⁰ IAK, DEBOF IV, 7.

¹¹ IAK, DEBOF III, 57/16.

Riječ je o Crnogorčeviću iz Kumbora.

¹² IAK, DEBOF III, 57 i 57/11.

¹³ IAK, DEBOF III, 57/4 i 57/5. Potvrdu o izvršenoj javnoj dražbi izdao, odnosno potpisao Andrija Kovačić, zapovjednik carske ruske komande na Braču 27. jula 1807.

Došlo je, dakle, do kupoprodaje zaplijenjenog broda, bez učešća pravog vlasnika tj. Venture. Vlast je, po Venturinom zahtjevu mogla donijeti presudu da mu se brod povrati, pa je kupac Filipić od gusara Crnogorčevića i Miljevića, 22. jula u Milni, dobio pismenu obavezu da će mu oni, u slučaju takve presude, vratiti novac na račun svih svojih dobara u Hercegovome i u Kotoru.¹⁴

Brod je, međutim, ponovo promijenio „vlasnika.” Prikazavši javnu ispravu o kupoprodaji i priznanicu da je isplatio dvojici Bokelja 600 fiorina, u Milni, u kancelariji notara Dominika Balarina i svjedoka Anta Peručevića i Marka Bonačića, Nikola Filipić je isti pjeleg, 1. avgusta, preprodao „meštru” Matiji Bonačiću, pok. Jerolima sa Brača.¹⁵ Vlasti su nakon toga donijele odluku da se brod mora vratiti vlasniku, s obzirom da je zaplijenjen poslje 7. jula. O toj odluci Bonačića je obavijestio lično Garanjin 11. septembra, u to vrijeme francuski kraljevski delegat u Splitu. Tu smo našli podatak da je Bonačić dužan da isplati vlasniku 660 fiorina, svaki u vrijednosti 5 lira. Naređuje se da se isplata odmah obavi, uz napomenu da je Ventura pristao da primi iznos od samo 600 fiorina, s obzirom da je Bonačić utrošio 60 fiorina za opravku broda. Na kraju Garanjin ostavlja Bonačiću mogućnost da sam izdejtvuje obeštećenje od Crnogorčevića i Miljevića.¹⁶

Matija Bonačić, kao zadnji posjednik pjelega, zaplijenjenog 11. jula u Rogoznici od bokeljskih gusara, morao je Venturi da vrati brod, odnosno da isplati njegovu vrijednost. To je i učinio 28. septembra u Splitu, i isplatio Venturi 102 zlatna venecijanska cekina, odnosno 600 fiorina.¹⁷ Oslonivši se na dato pravo da zatraži obeštećenje od gusara Crnogorčevića i Miljevića, Matija je 30. septembra zakonski ovlastio svog sina Prospera da ga zastupa ne samo pred vladinom delegacijom u Kotoru, već i pred svakim sudom koji bi presudio 600 fiorina na ime obeštećenja u njegovu korist.¹⁸

¹⁴ Isto. („Tanto promettono rispettivamente di mantenere ed osservare sotto generale obbligazione dei rispettivi nostri beni di qualunque sorte ovunque esistenti in Castel Nuovo e Cattaro...”).

¹⁵ IAK, DEBOF III, 57/6 i 57/7.

¹⁶ IAK, DEBOF III, 57/10. Odluka vladinog delegata Garanjina iz Splita je od 11. septembra 1807. U prilogu donosimo transkripciju originala i njegov faksimil.

¹⁷ IAK, DEBOF III, 57/12 i 57/13.

¹⁸ IAK, DEBOF III, 57/15. („...di rappresentarlo innanzi la Delegazione di Cattaro ed innanzi qualunque altro Tribunale che occorresse in confronto delli capitani Zuanne Cernogorcevich e Luca Miglievich, abitanti di Bocche di Cattaro, che furono corsari...”).

Sa očevim punomoćjem u rukama, Prosper Bonačić je odgovarajućom bracerom, izlažući se trošku, krenuo na rizično putovanje („...azzardato....i tutti gli eventi del mare...”), uvjeren da će mu bokeljski gusari, na osnovu pismene izjave date Filipiću isplatiti 600 fiorina kao i troškove koje su proizveli i da će se čitava stvar time okončati. Kada je stigao u Boku, čekalo ga je razočarenje. Crnogorčević i Miljević su uporno odbijali da vrate novac zarađen prodajom plijena, a njegovom ocu Matiji, kao zadnjem imaocu broda bila je već stigla odluka vlasti u Splitu da vrati brod Venturi. Da bi ubrzao stvar, Prosper Bonačić je 9. oktobra preko kotorskog advokata Makrija uložio molbu delegaciji u Kotoru, kojom je osim što je u njoj dokumentovano naveo sve činjenice, zatražio da Crnogorčević i Miljević njegovom ocu Matiji isplate 102 zlatna venecijan-ska cekina na ime vrijednosti broda, jer su ih dobili prodajom broda Filipiću, Filipić ih dobio prodajom Bonačiću, a Bonačić ih kao zadnji vlasnik plijena isplatio Venturi.¹⁹ Bonačić je, dakle, platio cijenu broda Filipiću, pa opet Venturi, kao pravom vlasniku, na ime obeštećenja. Prosper Bonačić, zastupajući oca Matiju kao jedinu oštećenu stranu u cijelom slučaju, zatražio je još da mu Bokelji, kako spada, nadoknade putne troškove u iznosu od po dva i po španske peče („Pezzi duri di Spagna”) dnevno, računajući od dana polaska u Boku, do dana povratka na Brač.²⁰ U taj dnevni trošak uračunata je vozarina, hrana za njega, kao i plata i hrana za dvojicu mornara.²¹

Na žalost, ne možemo saznati da li su vlasti presudile da bokeljski gusari obeštete Bonačića, jer je preostala dokumentacija veoma oštećena.²²

Zanimljiv je i slučaj patruna Ivana Vučetića sa Hvara koji je 17. jula 1807. godine dostavio vladinoj poddelegaciji na Hvaru prijavu protiv gusara Pavla Živkovića iz Herceg - Novoga. Uz sve potrebne zdravstvene dozvole i navigacijsku opremu, Vučetić je svojom bracerom isplovio iz Hvara 7. jula. Sa njim su bila trojica drugova: Tomo Budrović, Jakov Đurić i Petar Mihac. Uputili su se u pravcu Stona (na Pelješcu). Sutradan, 8. jula, blizu odredišta,²³ gusar Pavle Živković zaplijenio je patrolu braceru zajedno sa teretom. Vučetić je u prijavi dao iskaz zaplijenjenog tereta i

¹⁹ IAK, DEBOF III, 57.

²⁰ IAK, DEBOF III, 57/1.

²¹ IAK, DEBOF III, 57/16. (U dokumentu stoji da je Jovan Crnogorčević iz Kumbora).

²² Listovi saopštenog arhivskog predmeta su u stanju raspadanja, što je, pored ostalog, bio motiv za njegovo objavljivanje.

²³ „...alla punta della spiaggia Zucca, indi in prossecutione di viaggio sotto fiume nella villa Vemprimova (?)...”.

cijenu pojedinih stvari. Saznajemo da je sama bracara bila vrijedna 80 cekina, svaki barel vina po 18 dubrovačkih dukata, a bilo je 63 barela; ostali brodski teret činila je jedna bačva od 18 cekina, puška od jednog cekina, jedna sablja, jedna bradva i jedna sjekira, sve zajedno vrijedno jedan cekin; od odjevnih predmeta na braceri je bilo tri kaputa od po jedan cekin, jedan prsluk mornara Budrovića vrijedan tri fiorina, gunj, košulja i jedna kapa, ukupno osam fiorina.²⁴

Vučetić je tužbu protiv gusara Živkovića uložio 9. septembra i Tribunalu u Kotoru, koji je nakon pretresa 5. oktobra, donio rješenje o povraćaju plijena u korist patruna Vučetića, jer je zaplijena izvršena dan nakon zaključenog Mirovnog ugovora u Tilzitu. Živković je, prema presudi, u skladu sa trećom tačkom pomenutog dokumenta, bio dužan da povrati vlasniku zaplijenjenu braceru zajedno sa teretom.²⁵ Sud je 26. septembra predmet zaključio, što nije spriječilo Živkovića da 28. septembra u opštinskoj kancelariji u Kotoru, preko svog zastupnika kapetana Andrije Lipovca, iznese žalbu na Vučetićeve zahtjeve i sudsku presudu, ističući da u opisanom slučaju može da strada, a nije ni kriv, ni dužan. Bio je samo „jedan običan gusar”, tvrdio je, objašnjavajući da je na brodu izvršavao samo ono što su mu naredili kapetan Jovan Zotović, kapetan Špiro Grušić, Marko Gojković i Jovan Žarković, sva četvorica iz Herceg - Novoga, pravi vlasnici gusarskog broda i kolovođe u akciji, dok je on samo upravljao brodom.²⁶ Moli, zatim, da bude oslobođen daljih uznemiravanja od strane Vučetića i ponavlja da je služio tuđoj volji, a što se tiče zaplijenjene bracere i tereta, ističe da su ih spomenuta četvorica prisvojila po samom dolasku u Boku. Pošto ga sami vlasnici gusarskog broda nisu ni na koji način oslobodili odgovornosti, primoran je da ponovi da sav teret, šteta, rizik i nepravilike treba da padnu na njihova pleća i da oni treba da snose posljedice izvršenog čina. Iz opštinske kancelarije Živkovićeve predstavka upućena je istog dana na uvid i rješavanje mirovnom sudu u Herceg - Novome.²⁷

Vučetić je u Kotoru čekao povraćaj svoje zaplijenjene bracere, a Živković, bivši brodovlasnik u ruskoj službi, „armatore russo“, nije se pojavljivao. Bracara, gusarski plijen, nalazila uz hercegnovsku obalu i

²⁴ IAK, DEBOF III, 58/12.

²⁵ IAK, DEBOF III, 58/6.

²⁶ IAK, DEBOF III, 58/30. („...io non devo andarvi soggetto per alcuna ragione , per essere io stato il semplice corsaro, avendo sempre eseguito cecamente cio mi fu imposto da loro signori capitani... che sono li armatori e proprietari del legno che da me era diretto in corso.”).

²⁷ Isto.

tamo propadala. Vučetić je, stoga, 16. oktobra ponovo uputio molbu delegaciji u Kotoru i zatražio hitno izvršenje presude. Zatražio je da delegacija smjesta naredi povraćaj broda i tereta, što mu je bespravno zaplijenio gusar Pavle Živković²⁸; isto tako, da Živković doveze braceru pod kotorsku rivu i da isplati nadoknadu na ime brodskog tereta i štetu koju je brod u međuvremenu pretrpio. Tražio je i 6 fiorina dnevno, na ime troškova nastalih u Kotoru, zbog čekanja na povraćaj plijena.²⁹

Istog dana, dakle 16. oktobra, molbu je na istu adresu predao i sam Živković. Moleći vlasti da ga oslobodi optužbe, sam je optužio one sa kojima je bio u gusarskom pohodu. Istakao je da je pod bivšom ruskom upravom bio primoran da se kao gusar ukrca na brod u vlasništvu pomenute četvorice Hercegnovljana.³⁰ Priznao je, doduše, da mu je uspjelo 8. jula da zaplijeni braceru, ali je ponovio za sebe olakšavajuću okolnost, odnosno činjenicu, da su vlasnici gusarskog broda, odmah po dolasku u Boku, uzeli braceru pod svoje, a gusaru koji je dovezao brod u Boku, isplatili 60 fiorina.³¹ Smatra, prema tome, da su oni dužni da izvrše povraćaj plijena kao i da obeštete Vučetića za učinjene troškove; priznaje da je do bespravne zaplijene došlo jedan dan nakon zaključenog mira u Tilzitu.³²

Izgleda da su vlasnici gusarskog broda, imajući u vidu presudu od 5. oktobra i Živkovićeve žalbe izvan suda, kao i činjenicu da je zaplijenjeni brod u njihovim rukama, poslali u Kotor Grušića koji je uostalom, sam preuzeo obavezu da se nađe sa patrunom Vučetićem. Tom prilikom je obećao Vučetiću da će mu do 12. oktobra predati brod i nadoknaditi vrijednost ranije popisanih stvari; međutim, sve je ostalo samo na obećanjima.³³ Obmanuti Vučetić, ne ulazeći u odnose između Živkovića i gusarske družine, ponovio je energičano zahtjev za povraćaj braceri i svih svojih prava i to na adresu Vučetića.³⁴

Koliko se može zaključiti, i Vučetić i Živković teško su ostvarivali svoja prava. Pretpostavljamo da je Vučetić još dugo morao da čeka na

²⁸ IAK, DEBOF III, 58. („...che ordina l' imediata restituzione della barca e carico *malamente* predato dal corsaro Paulo Xivcovich.”).

²⁹ IAK, DEBOF III, 58/1.

³⁰ IAK, DEBOF III, 58/17.

(„Obligato Paulo Zivcovich da Castel Novo di passare in figura di corsaro, sotto il cessato Governo Russo, sopra un naviglio di ragione delli signori capitani Giovanni Sotovich, capitan Spiridion Grussich, Marco Goicovich e Giovanni Zarcovich, pure da Castel Novo.”).

³¹ Isto.

³² Isto.

³³ IAK, DEBOF III, 58/18.

³⁴ Isto.

povraćaj plijena, s obzirom da je 27. oktobra 1807. godine Pavle Živković, u svojoj molbi upućenoj francuskim vlastima u Kotoru, zatražio da se obustave njegove tužbe protiv četvorice vlasnika gusarskog broda i pomenuo nagodbu sa njima sudskim putem.³⁵

Epilog iznesenog slučaja saznajemo iz jednog službenog akta od 27. novembra 1807. godine. Naime, tada Forlani, francuski kraljevski delegat za pokrajinu Boku Kotorsku piše generalu Loristonu u Dubrovniku, da je primio molbe nekih Dalmatinaca koji preko delegacije u Kotoru traže obeštećenja na ime izvršenih zaplijena brodova od strane bokeljskih gusara. Istom prilikom, Forlani obavještava Loristona da je zahtjev Ivana Vučetića sa Hvara riješen. Iz istog akta se saznaje da su izvjesni Mario i Tomo Garma iz Krapnja potvrdili delegaciji da su od gusara Miljevića dobili natrag zaplijenjene barke; da se zahtjevi Anđela Stalija, Ante Vranovića i Matije Politea iz Staroga Grada (na Hvaru) za povraćaj plijena rješivi, jer su kao gusara (corsaro predatore) označili Todora Kovačića; budući da gusar nije u Boki, obeštećenje će se izvršiti od njegovih nepokretnosti. Forlani, međutim, ističe da delegacija ne može preduzimati nikakve korake za povraćaj plijena onim oštećenim licima koja u svojim prijavama nisu navela imena gusara.³⁶

Zanimljivo je napomenuti da je Forlani neke molbe za povraćaj plijena vratio generalu Loristonu, ističući da su one za rješavanje u Dalmaciji, budući da su optuženi gusari Dalmatinci.³⁷ Istakao je, tom prilikom, da nije nadležan ni za rješavanje povraćaja plijena do kojega se došlo akcijom ruskih pomorskih snaga.³⁸

Francuske vlasti su, u godini 1808, sve sporije rješavale slučajeve povraćaja nelegitimne zaplijene brodova, jer su imale za sebe mnogo značajnije programe: gradnju ceste od Budve do Debelog brijega i regrutaciju Bokelja u francusku mornaricu, što je, svakako, bio naporan posao zbog velikog otpora stanovništva u svim dijelovima pokrajine Boke.

Na kraju ovog članka dajemo jedan originalan tekst dokumenta IAK, DEBOF III, 57/10 i 57/11, koji ilustruje stavove francuskih vlasti u slučajevima zaplijene brodova od strane bokeljskih gusara.

³⁵ IAK, DEBOF III, 58/29. („...avendosi fra se combinatti in virtu d' giudizial transazione.”).

³⁶ IAK, DEBOF IV, 88.

³⁷ IAK, DEBOF IV, 118. („...devono essere esauriti in Dalmazia, per essere da colla gli accusati corsari predatori.”).

³⁸ Isto. („...rilevasi che le prede reclamate furono eseguite delle Forze Navali de' Russi; cosi non essendo di mia competenza il garantire la contemplata restituzione.”).

REGNO D' ITALIA

Numero 1793.
1807.

Spalato, 11. settembre

Il Regio Delegato di Governo in Spalato
al Proto di Milna Matteo Bonacich

Riconosciuto essendosi da questa Delegazione di Governo che la preda dei Corsari Cernogorcevich Giovanni e Miglievich Luca, ambi dalle Bocche di Cattaro, del pielego di Giuseppe Ventura, segui nel porto di Rogosniza nel di 11 luglio del corrente anno e quindi dopo la conclusione della pace.

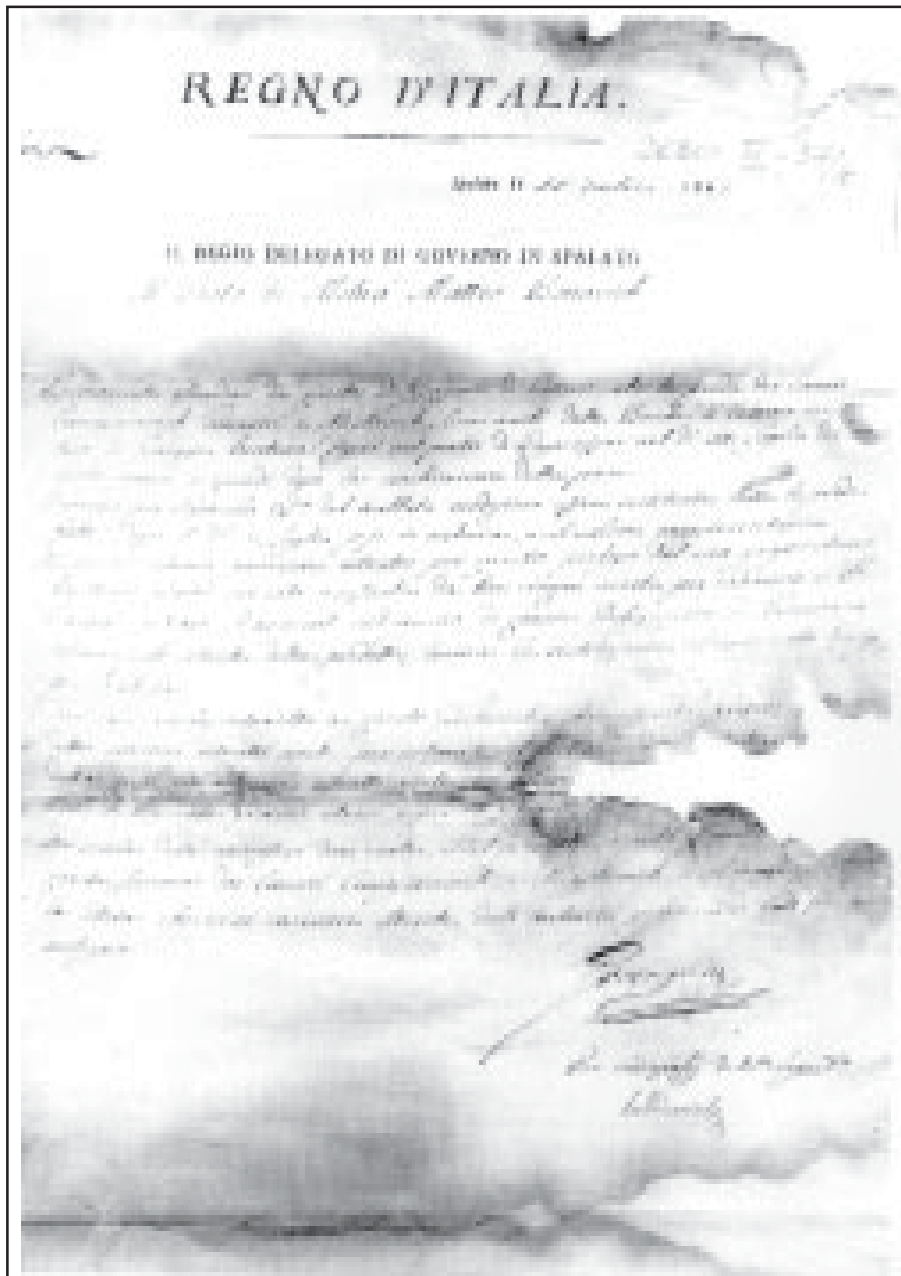
Dovendo per l' articolo terzo del Trattato medesimo essere restituite tutte le prede fatte dopo il di 7. luglio prossimo passato in natura e col valore rappresentativo, avendo voi ultimo possessore ritratto per questo pielego dal suo proprietario legittimo fiorini seicento e sessanta da lire cinque Venete per cadauno, Sua Eccellenza Generale in Capo Marmont, coll' organo di questa Delegazione di Governo, vi ordina sull' istante della predetta somma la restituzione al nominato Giuseppe Ventura.

Come poi avete introdotto a questo Tribunale che sessanta fiorini della predetta somma ritratti avete per ristauo del pielego indicato, nella aposizione della qual circostanza ritratti avete gli assensi del Ventura, ommettono li sessanta fiorini stessi, e perciò esborsar non dovete che fiorini 600.

Colla scorta delle annessevi due carte e del presente decreto potrete ritrarre questa somma dai corsari Cernogorcevich e Miglievich e col suffraggio della lettera che vi si inserisce, otterrete dall' Autorita politica di Cattaro ogni sostegno.

Garagnin,

Per indisposizione del Signor, Segretario Viddovich

**Dokument od 11. septembra 1807. godine
koji ilustruje stavove francuskih vlasti
u slučajevima zaplijene brodova od strane bokeljskih gusara
(IAK, DEBOF III, 57/10).**

Anita MAŽIBRADIĆ

TWO CASES OF VESSEL CAPTURE
BY THE BAY-OF- KOTOR PIRATES IN 1807

Summary

The warfare years of 1806 and 1807 were not convenient for the Bay-of-Kotor seamen who had from old been engaged in trade. As soon as they had taken the Bay of Kotor in March 1806, the Russians started equipping the Bay-of-Kotor fleet in order to join it to theirs, under the command of admiral Senjavin. The Bay-of-Kotor vessels helped in the operations against the French and by organized piracy cleansed the waters of the Adriatic from their ships. In order to compensate the Bay-of-Kotor people for the cease of trade, and to reduce the French fleet, Russian authorities legalized piracy. For that purpose they constituted the Court for Pirates' Loot, with the seat in Herceg-Novı. When the French occupied the Bay, after Russia and France concluded the armistice in Tilsit on 7 July 1807, they prohibited piracy and asked all the Bay-of-Kotor people to return to the Bay. Item 3 of the Armistice Treaty stipulated that all the vessels captured after that date had to be returned to their owners. Many Bay-of-Kotor people remained pirates after the 7 July, perhaps, without knowing that the armistice had been concluded. Many Dalmatians from the islands of Bra, Hvar, Korula or the mainland, experienced the capture of their vessels after the 7 July, and by the mediation of the French general Loriston asked the French authorities in the Bay for the return of the loot. For instance Jozo Ventura of Rogoznica demanded the return of his pijeleg (from Italian "pieleg" – type of vessel) from the Bay-of-Kotor pirates Jovan Crnogorčević and Luka Miljević; captain Ivan Vučetić from Hvar demanded his bracera (coastal sailing boat) with its cargo, allegedly captured by Pavle Živković of Herceg Novi.